

KRASP

Konferencja Rektorów
Akademickich Szkół Polskich

Uzupełnienie Kodeksu KRASP „Dobre praktyki w szkołach wyższych”

PROF. DR HAB. JERZY WOŹNICKI

19 PAŹDZIERNIKA 2022 R.

OŚRODEK WSPÓŁPRACY RAD UCZELNI

UZUPEŁNIENIE KODEKSU OBEJMUJE:

Uzupełnienie
Kodeksu „Dobre
praktyki w
szkołach wyższych
KRASP” -
pierwotny tekst
Kodeksu
uchwalonego w
2007 roku zostaje
zachowany ze
względów
historycznych

- **Słowo wstępne Prezesa FRP**, Przewodniczącego Komisji ds. Strategicznych problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP.
- **Dodatek nr 1 pt. Propozycje do Kodeksu etyku zawodowej nauczyciela akademickiego w procesie kształcenia oraz w przekazie publicznym** – Dodatek przyjęty przez Prezydium KRASP.
- **Dodatek nr 2 pt. Dobre praktyki w działaniach rady uczelni** - Dodatek pozytywnie zaopiniowany przez KSPSW i Radę Programową OWRU oraz przyjęty przez Komitet Dobrych Praktyk.

Uwagi

Niniejsza prezentacja zawiera jedynie wybrane fragmenty w poszczególnych punktach, pełnego tekstu Dodatku nr 2, uznane przez autora niniejszej prezentacji za najważniejsze.

Dokonanie takiego skrótowego przedstawienia treści Dodatku jest niezbędne ze względu na ograniczony czas trwania prezentacji (w niektórych przypadkach może to tworzyć wrażenie treści wyrwanych z kontekstu).

Planowane jest decyzją Przewodniczącego KRASP, ogłoszenie pełnego tekstu Kodeksu KRASP „Dobre praktyki w szkołach wyższych” wraz z Dodatkami, jeszcze w bieżącym roku, zarówno w wersji elektronicznej jak i drukowanej.

KRASP Prace nad projektem dokumentu pn. Dobre praktyki w działaniach rady uczelni

- **powierzenie opracowania tekstu dokumentu Prezesowi FRP prof. J. Woźnickiemu przez Komitet Dobrych Praktyk KRASP - styczeń 2022**
- **prace nad dokumentem prowadzone w Fundacji Rektorów Polskich we współpracy z Komisją ds. Strategicznych Problemów Szkolnictwa Wyższego KRASP - styczeń – marzec 2022**
- **udział w przygotowaniu propozycji Zespołu Redakcyjnego KSPSW - luty 2022**
- **przedstawienie do zaopiniowania projektu dokumentu Zespołowi Konsultantów KSPSW – marzec 2022**
- **konsultacje i pozytywne przyjęcie Dodatku nr 2 przez Radę Ośrodka Współpracy Rad Uczelni – kwiecień 2022**
- **przedstawienie i przyjęcie Dodatku nr 2 przez Komitet Dobrych Praktyk KRASP – maj 2022**
- **nadanie ostatecznej redakcji projektowi dokumentu przez Prezesa FRP – maj 2022**
- **ostatnie konsultacje i skierowanie projektu przez Przewodniczącego KDP do Przewodniczącego KRASP – maj 2022**
- **przekazanie rektorom projektu w celu przyjęcia go przez Zgromadzenie Plenarne – czerwiec 2022**
- **przyjęcie uzupełnienia Kodeksu przez Zgromadzenie Plenarne – czerwiec 2022**
- **druk nowej, uzupełnionej wersji Kodeksu z wprowadzeniem Przewodniczącego KRASP i przekazanie dokumentu rektorom na Zgromadzeniu Plenarnym – listopad 2022**

Informacja o opracowaniu tak rozszerzonej wersji Kodeksu KRASP „Dobre praktyki w szkołach wyższych”, po jej przyjęciu przez Zgromadzenie Plenarne, została przedstawiona w czasie uroczystości jubileuszowej KRASP z okazji 25-lecia na Zamku Królewskim w dniu 10 czerwca 2022 r.

Słowo wstępne – fragmenty (1)

- **Treści Kodeksu KRASP z 2007 r. stały się podstawą stosowanych w zainteresowanych uczelniach członkowskich reguł o charakterze kulturowym, m.in. w sprawach związanych z procesem wyboru rektora. Były one także przywoływane w pracach nad uchwalanymi przez organy KRASP dokumentami o charakterze ideowym, poświęconymi zasadom etyki zawodowej, tradycyjnym wartościom i wolnościom akademickim respektowanym i kultywowanym przez społeczność akademicką.**
- **Po latach, zmieniające się uwarunkowania funkcjonowania szkolnictwa wyższego ujawniły potrzebę uzupełnienia treści Kodeksu KRASP.** Komitet Dobrych Praktyk uznał za właściwe dokonywanie tego poprzez dołączanie kolejnych Dodatków do tego dokumentu przy pozostawieniu jego treści w wersji oryginalnej z 2007 r. dla zachowania jej jako wartości historycznej.

Słowo wstępne – fragmenty (2)

- **Propozycje zawarte w obu Dodatkach nie mają charakteru instrukcyjnego.** Intencją ich publicznego przedstawienia w Kodeksie Dobrych Praktyk jest zachowanie ich opcjonalnego charakteru, z odwołaniem się jednak do argumentów przemawiających za wyborem sugerowanego sposobu działania.
- W przypadku dobrych praktyk rady uczelni, stosowane rozwiązania proceduralne zapewne pozostaną zróżnicowane tym bardziej jeśli dotąd rada uczelni działała inaczej. **W przyszłości proponowane rozwiązania znajdą potwierdzenie w dalszej działalności rad uczelni,** jakkolwiek niektóre z nich mogą wywoływać dyskusje wśród członków rady w konfrontacji z konkretnymi sytuacjami w uczelni.

Dodatek nr 2 do Kodeksu Dobre praktyki w szkołach wyższych KRASP pt. Dobre praktyki w działaniach rady uczelni

Treści zawarte w Dodatku nr 2

1. Podstawy prawne i zasady działania rady uczelni.
2. Żądanie wglądu w dokumenty uczelni i bezpieczeństwo informacji.
3. Postępowanie w sprawie wyboru rady uczelni.
4. Postępowanie w sprawach odwołania rady uczelni lub jej członków.
5. Wybór przewodniczącego rady uczelni.
6. Zasady i tryb wskazywania kandydatów na rektora przez radę uczelni.
7. Zakres działalności rady uczelni z uwzględnieniem zadań nie wynikających explicite z treści przepisów ustawy.
8. Przepisy porządkowe i procedury dotyczące rady uczelni.
9. Sposób działania i relacje rady uczelni z rektorem, senatem i wspólnotą uczelni.
10. Zadania Rady Uczelni w zakresie monitorowania gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, a w tym zasady podejmowania decyzji wobec rektora w sprawie jego zarobków.

1. Podstawy prawne i zasady działania rady uczelni

- Rada uczelni działa w zakresie przyznanych kompetencji wyłącznie na podstawie obowiązujących przepisów prawa.
- Przedmiot uchwalanego przez radę uczelni regulaminu dotyczy spraw porządkowo-organizacyjnych. Nie może on wkraczać w materię statutową zgodnie z ustawą regulującą zasady i tryb funkcjonowania rady uczelni.

1. Podstawy prawne i zasady działania rady uczelni (2)

- Jeżeli inne akty obowiązujące w uczelni publicznej nie regulują tych zagadnień, regulamin działania rady uczelni powinien określić w szczególności:
 - obowiązek poszanowania misji i tradycji uczelni,
 - zasadę odpowiedzialnego sprawowania funkcji i działania na rzecz uczelni,
 - zasady etyczne,
 - postulaty dotyczące kultury wypowiedzi,
 - zasady unikania konfliktu interesów,
 - zasady wykorzystania metod i technik komunikacji na odległość

2. Żądanie wglądu w dokumenty uczelni i bezpieczeństwo informacji.

- Uprawnienia rady do żądania wglądu do dokumentów uczelni w ramach wykonywania zadań rady nie mogą stanowić części regulaminu określającego tryb funkcjonowania rady uczelni.
- Członkowie rady, co do zasady, są zobowiązani do zachowania poufności w odniesieniu do informacji uzyskiwanych w związku z pełnieniem funkcji.

3. Postępowanie w sprawie wyboru rady uczelni.

- Zgłaszanie kandydatów spoza uczelni oraz z samej uczelni odbywa się w tym samym trybie. Procedura zgłoszenia przewiduje działanie z własnej inicjatywy i w wyniku własnej oceny kandydatów
- Ogranicza się członkostwo w radzie osobom pochodzącym ze wspólnoty uczelni odpowiedzialnym lub współodpowiedzialnym za obszary zarządzania uczelnią, gospodarki finansowej oraz za wdrażanie strategii.
- Adresatem zgłoszenia jest uczelniana komisja wyborcza albo – w przypadku jej braku – dedykowana komisja wskazana przez senat do przeprowadzania procesu wyłonienia kandydatów do rady.

4. Postępowanie w sprawach odwołania rady uczelni lub jej członków

- Pożądane jest wskazanie w statucie przesłanek odwołania rady uczelni lub jej członków, jakkolwiek ustawa tego nie wymaga.
- Analogicznie, w statucie powinny znaleźć się w szczególności, przesłanki lub warunki do odwołania przewodniczącego.
- Statut powinien określić także tryb odwołania rady, jej członka (członków) lub przewodniczącego.

5. Wybór przewodniczącego rady uczelni

- Wybór przewodniczącego powinien być dokonywany nie przez samą radę ale przez senat.
- Nie zaleca się potwierdzania w jakikolwiek sposób w gronie członków rady mandatu kandydata na przewodniczącego lub przewodniczącego rady już wybranego przez senat.
- Jeśli kandydat lub żaden z grupy kandydatów nie uzyskałby w głosowaniu tajnym wymaganej bezwzględnej większości, przedstawia się innego kandydata.

6. Zasady i tryb wskazywania kandydatów na rektora przez radę uczelni

- Zalecane jest określenie w osobnym ogłoszonym dokumencie zasad i trybu działania rady uczelni w postępowaniu prowadzącym do wskazania kandydatów na rektora w danej kadencji. W tym dokumencie rada powinna przedstawić m.in.:
 - szczegółowy plan swego działania
 - szczegółowy harmonogram postępowania
 - kryteria merytoryczne

6. Zasady i tryb wskazywania kandydatów na rektora przez radę uczelni (2)

- Preferowane procedury:
 - senat powinien wyrażać swą opinię jedynie w postaci liczby oddanych głosów na poszczególnych kandydatów;
 - rada podejmuje w głosowaniu tajnym decyzję o wskazaniu lub nie, kolejno każdego ze zgłoszonych i zaopiniowanych przez senat kandydatów na rektora, zgłoszonych przez radę. Za kandydatów wskazanych przez radę uznaje się osoby, które uzyskały bezwzględną większość głosów członków rady w głosowaniu tajnym;
 - właściwe jest, żeby rada działała w pełnym składzie i wyłącznie w gronie swych członków;
 - członkowie rady powinni zachować w tajemnicy przebieg dyskusji wewnętrznych dotyczących poszczególnych kandydatów.
- Po debacie w gronie jedynie swoich członków, uwzględniając opinię senatu, ale i odwołując się do własnych (ogłoszonych) uprzednio kryteriów merytorycznych, rada uczelni dokonuje wskazania poszczególnych kandydatów.

7. Zakres i charakter działalności rady uczelni z uwzględnieniem zadań nie wynikających explicite z treści przepisów ustawy

- Być może rada uczelni powinna np. mieć swój większy udział w opracowywaniu już na wczesnym etapie strategii rozwoju uczelni.
- Statut uczelni powinien bardziej szczegółowo określić zakres działania rady w ramach jej kompetencji.

8. Przepisy porządkowe i procedury dotyczące rady uczelni

- Rektor, na wniosek przewodniczącego rady uczelni, przedkłada radzie uczelniane dokumenty dotyczące jej ustawowych zadań, niezbędne do ich realizacji;
- Rada przedstawia opinie w sprawach należących do jej ustawowych zadań w okresie dwóch miesięcy;
- Rada uczelni obraduje nie rzadziej niż co dwa lub alternatywnie, co trzy miesiące;
- Na wniosek większości członków, przewodniczący zwołuje nadzwyczajne posiedzenie rady.
- Regulamin rady powinien przewidywać możliwość przyjmowania uchwał merytorycznych w trybie głosowania na odległość.
- Przewodniczący rady uczelni przedkłada senatowi roczne sprawozdanie z działalności rady;
- Wysokość wynagrodzenia dla członków oraz przewodniczącego rady ustala senat na okres kadencji. W wyjątkowych wypadkach może on dokonywać zmiany wysokości tych wynagrodzeń po rozpatrzeniu rocznego sprawozdania przewodniczącego z działalności rady.

9. Sposób działania i relacje rady uczelni z rektorem, senatem i wspólnotą uczelni

- Promowane są następujące uwarunkowania w relacjach rady uczelni z innymi organami:
 - współdziałanie, a nie rywalizacja;
 - gotowość do uwspólniania odpowiedzialności;
 - działania na podstawie dokumentów;
 - spełnianie wymogów uczelni prawnej.
- Zgodnie z wymaganiami kultury instytucjonalnej uczelni, rada uczelni podobnie jak inne organy, powinna prowadzić działalność przy poszanowaniu swej podmiotowości i tożsamości, a także zasad transparentności, dobrych praktyk i tradycji akademickich .

9. Sposób działania i relacje rady uczelni z rektorem, senatem i wspólnotą uczelni (2)

- Zasada transparentności - w warunkach zapewniania przejrzystości procesu podejmowania uchwał i decyzji. Rada nie powinna swymi działaniami stwarzać podstawy do przypisywania jej cech jakiegokolwiek stronniczości albo ulegania wpływom lub naciskom zewnętrznym.
- Rada uczelni w procesie podejmowania uchwał powinna brać pod uwagę opinię senatu dotyczącą ich treści, jeśli senat ją przedstawił, a nie grup pracowników, formalnych lub nieformalnych.
- Rada uchwała regulamin swego działania i przedstawia go członkom wspólnoty uczelni do wiadomości.

10. Zadania Rady Uczelni w zakresie monitorowania gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, a w tym zasady podejmowania decyzji wobec rektora w sprawie jego zarobków

- Rada uczelni, podejmując działania w zakresie monitorowania gospodarki finansowej i zarządzania uczelnią, a w tym dokonując zatwierdzenia sprawozdania finansowego lub sprawozdania z wykonania planu rzeczowo-finansowego, prowadzi działalność w tym zakresie odwołując się do pozyskiwanej przez członków rady wiedzy na temat procesów zarządczych w uczelni, w szczególności zapewniającej członkom rady zdolność i możliwość rozumienia treści tych sprawozdań.
- Właściwym postępowaniem w związku z tym jest rutynowe współdziałanie z audytorem wewnętrznym w uczelni, a także zapraszanie na posiedzenie rady przedstawicieli firmy audytorskiej analizującej sprawozdanie finansowe uczelni.
- Nie należy wydzielać osobnych środków budżetowych do dyspozycji przewodniczącego rady.

10. Zadania Rady
Uczelni w zakresie
monitorowania
gospodarki
finansowej i
zarządzania
uczelnia, a w tym
zasady
podejmowania
decyzji wobec
rektora w sprawie
jego zarobków (2)

- Udzielając zgody na wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego przez rektora na okres kadencji, rada powinna kierować się dobrem uczelni oraz zasadami wskazanymi w statucie lub regulaminie rady. Zgoda taka powinna być udzielana na określone rodzaje zajęć.
- Należy zwrócić uwagę na brak celowości a nawet możliwości nagłego i zupełnego przerwania z chwilą objęcia funkcji rektora, całej jego dotychczasowej działalności naukowej i zawodowej.

10. Zadania Rady
Uczelni w zakresie
monitorowania
gospodarki
finansowej i
zarządzania
uczelnia, a w tym
zasady
podejmowania
decyzji wobec
rektora w sprawie
jego zarobków (3)

- Rada uczelni uwzględnia w szczególności następujące zasady:
- a) wykonując swoje obowiązki rektor nie jest zwolniony z konieczności kontynuowania swojej działalności w charakterze nauczyciela akademickiego;
- b) wykonywanie dodatkowego zajęcia zarobkowego przez rektora nie może stanowić formy działalności konkurencyjnej, ani pociągać za sobą konfliktu interesów i zobowiązań;
- c) działalność zarobkowa nie powinna ograniczać dyspozycyjności rektora;
- d) działalność ta nie powinna prowadzić do działań nie liczących z powagą uczelni;
- e) działalność rektora prowadzona w ramach dodatkowych zajęć zarobkowych, w ogólności nie powinna być związana z zatrudnieniem etatowym.

10. Zadania Rady
Uczelni w zakresie
monitorowania
gospodarki
finansowej i
zarządzania
uczelnia, a w tym
zasady
podejmowania
decyzji wobec
rektora w sprawie
jego zarobków (4)

- Przedstawiając ministrowi wniosek w sprawie wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego rektora, rada uczelni powinna uwzględniać m.in. rozwiązania stosowane uprzednio w uczelni oraz uwarunkowania związane z wymogami porównywalności z innymi uczelniami w tym zakresie.
- Wyrażając zgodę w ramach swych ustawowych kompetencji, w sprawie rozporządzenia przez uczelnię składnikami jej aktywów trwałych, rada uczelni ma prawo oczekiwać przedstawienia jej niezbędnych dokumentów, a w tym ekspertyz oraz uzasadnienia wskazującego na zgodność planowanego działania ze strategią rozwoju uczelni.

KRASP

Konferencja Rektorów
Akademickich Szkół Polskich

Dziękuję za uwagę!
